

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Παραδοτέο 2.4

Όνομασία Έργου

Monitoring Coalition against Trafficking of Hazardous Waste

Αριθμός Συμφωνίας Επιχορήγησης

101035975 – MoniCoT – ISFP-2020-AG-ENV

Συντάκτες

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Ελλάδας

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και
Περιβάλλοντος Κύπρου

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας - Τομέα Αστυνομικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Monitoring Coalition against Trafficking of Hazardous Waste

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου MoniCoT: Monitoring Coalition against Trafficking of Hazardous Waste (Συμμαχία για την Παρακολούθηση της Μεταφοράς Επικίνδυνων Αποβλήτων) και χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Ασφάλειας – Τομέας Αστυνομικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το MoniCoT υλοποιείται από τέσσερις επιχειρησιακούς και τέσσερις συνδεδεμένους εταίρους από την Ελλάδα και την Κύπρο σε μια κοινή δράση που στοχεύει να αντιμετωπίσει τα κενά που εντοπίστηκαν στην παρακολούθηση της μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων από την ΕΕ και τρίτες χώρες προς τα ελληνικά και κυπριακά λιμάνια και τελωνεία. Επιπλέον, το MoniCoT φιλοδοξεί να βελτιώσει τις υφιστάμενες διαδικασίες παρακολούθησης των επικίνδυνων αποβλήτων μέσω της υιοθέτησης ενός κοινού μηχανισμού παρακολούθησης μεταξύ των δύο κρατών και της εφαρμογής μέτρων διαχείρισης και ελέγχου σε Ελλάδα και Κύπρο.

Το περιεχόμενο του εγγράφου αντιπροσωπεύει μόνο τις απόψεις του συντάκτη του και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Εταίροι:

www.monicot.eu

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας - Τομέα Αστυνομικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Φύλλο Ελέγχου:

Τίτλος	Οδηγός καλών πρακτικών για την παρακολούθηση της μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων
Σύνταξη από	Κ. Καπετανάκη – Δ. Δημητρίου
Έγκριση από	
Αριθμός έκδοσης	0.1
Επικοινωνία	

Ιστορικό επισκόπησης:

Έκδοση	Ημερομηνία	Περίληψη αλλαγών	Αρχικά	Σημειωμένες αλλαγές
Προσχέδιο 0.1	04.11.2022			

Περιεχόμενα

1.	<i>Βασικές υφιστάμενες πολιτικές/καλές πρακτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση</i>	5
1.1	<i>Βασική υφιστάμενες πολιτικές</i>	5
1.1.1	<i>Βασικές υφιστάμενες πολιτικές στην ΕΕ</i>	5
1.1.2	<i>Βασικές υφιστάμενες πολιτικές στην Ελλάδα</i>	8
1.1.3	<i>Βασικές υφιστάμενες πολιτικές στην Κύπρο</i>	9
1.2	<i>Καλές πρακτικές</i>	10
1.2.1	<i>Καλές πρακτικές στην ΕΕ</i>	10
1.2.2	<i>Καλές πρακτικές στην Ελλάδα</i>	14
1.2.3	<i>Καλές πρακτικές στην Κύπρο</i>	24

1. Βασικές υφιστάμενες πολιτικές/καλές πρακτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση

1.1 Βασική υφιστάμενες πολιτικές

1.1.1 Βασικές υφιστάμενες πολιτικές στην ΕΕ

EnviCrime

Το έργο ανάλυσης της Europol «EnviCrime» υλοποιείται από τον Νοέμβριο του 2017. Συμμετέχουν 22 κράτη μέλη (AT, BE, CY, CZ, DE EE, EL, ES, FI, FR, HU, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI) και 8 τρίτα μέρη (CH, AU, AL, MK, CA, RS, CO, NO, UK, DK). Τα επιτεύγματα του είναι αξιοσημείωτα σε όλους τους τομείς περιβαλλοντικών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένου ενός πρόσφατου έργου που επικεντρώθηκε στην παράνομη επεξεργασία και διάθεση υγειονομικών αποβλήτων (που σχετίζονταν με την πανδημία COVID-19)¹. Τα δεδομένα του τελευταίου έργου είναι συνοπτικά τα εξής:

- 30 συμμετέχοντα κράτη και διεθνείς οργανισμοί
- 278.291 επιθεωρήσεις
- 102 συλληφθέντες ύποπτοι
- 819 διοικητικοί φάκελοι
- κατασχέσεις ύψους € 800 000
- 22 κατασχέσεις αποβλήτων

EMPACT (Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών)²

Το 2010, η ΕΕ εισήγαγε έναν τετραετή κύκλο πολιτικής για τη δημιουργία μέτρων για την καταπολέμηση του σοβαρού διεθνούς και οργανωμένου εγκλήματος,

¹ Διαθ. σε:

² S. Eleftheriadou National Representative of the EMPACT Action Envicrime Initiative “EMPACT Envicrime Framework in Greece”, Hellenic Ministry of Environment and Energy

συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού εγκλήματος και της παράνομης διακίνησης αποβλήτων. Η πολιτική αυτή απαιτεί αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ:

- φορέων επιβολής του νόμου
- άλλων υπηρεσιών των οργάνων της ΕΕ
- άλλων συναφών τρίτων φορέων

Ως αποτέλεσμα αυτών των δραστηριοτήτων, δημιουργήθηκε η EMPACT, η οποία αποτελεί μια δομημένη πλατφόρμα που επιτρέπει τη συνεργασία μεταξύ αρμόδιων κρατών μελών, θεσμικών οργάνων και φορέων της ΕΕ, καθώς και τρίτων χωρών, διεθνών οργανισμών και άλλων (δημόσιων και ιδιωτικών) εταιρών για την κατά προτεραιότητα καταπολέμηση των εγκληματικών απειλών. Αυτή η διεπιστημονική πλατφόρμα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης πραγματοποιεί διάφορες δράσεις για την ενημέρωση των κρατών μελών, τη συνεργασία και την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος, καθώς η διασυνοριακή πτυχή της εγκληματικότητας στον τομέα αυτό καταδεικνύει την ανάγκη πανευρωπαϊκής ανταπόκρισης εκ μέρους των αρχών επιβολής του νόμου.

Στο πλαίσιο του προγράμματος EMPACT - δράση κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος - της EUROPOL, το 2020 δημιουργήθηκε ένα δίκτυο σημείων επαφής με συνεργαζόμενους φορείς και συναρμόδιες υπηρεσίες για την άμεση και ταχεία ενημέρωση των υπηρεσιών και την ανάπτυξη ενός δικτύου συντονισμένης δράσης κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

IMPEL - Δίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος

Το δίκτυο IMPEL (<https://www.impel.eu>) είναι μια διεθνής μη κερδοσκοπική οργάνωση περιβαλλοντικών αρχών (εποπτικών/ρυθμιστικών φορέων), που ιδρύθηκε το 1992. Εδρεύει στις Βρυξέλλες και έχει 55 μέλη-αρχές 36 ευρωπαϊκών κρατών

(συμπεριλαμβανομένων όλων των κρατών μελών της ΕΕ). Συμμετέχουν περισσότεροι από 850 εμπειρογνώμονες.

Το δίκτυο IMPEL υλοποιεί έργα και άλλες δράσεις δικτύωσης για λογαριασμό των περιβαλλοντικών αρχών (30 έργα το 2021). Διαθέτει 5 ομάδες εμπειρογνομώνων, οι οποίες εκπονούν έργα με βάση τις ανάγκες των μελών, που αφορούν σε βασικά κενά εφαρμογής στους πέντε ακόλουθους θεματικούς τομείς:

- Βιομηχανία & Ατμόσφαιρα
- Απόβλητα & Διασυνοριακές μεταφορές
- Απόβλητα & Έδαφος
- Προστασία φύσης
- Διαθεματικά εργαλεία & προσεγγίσεις

Το δίκτυο IMPEL διαθέτει ένα Διοικητικό Συμβούλιο και μια Γενική Συνέλευση που είναι αρμόδια για τη δικτύωση και τη διαχείριση του οργανισμού. Υποστηρίζεται επίσης από μια ομάδα Γραμματείας. Χρηματοδοτείται από τις συνδρομές των μελών και τις επιχορηγήσεις LIFE+ της Επιτροπής της ΕΕ.

Το δίκτυο IMPEL έχει συμμετάσχει/συμμετέχει στα παρακάτω έργα:

- Έργο SPIDER WEB (2018-2019, ολοκληρωθέν)
- Έργο WasteForce (2019-2021, ολοκληρωθέν)
- Έργο LIFE SWEAP (2018-2023) (βλ. παρακάτω, κεφάλαιο 4.2.1)
- Έργο LIFE PROWhIBIT (2019-2024)
- SRSS - Κύπρος (2020-2021)
- SRSS - Μάλτα (2020-2021)

Η Ομάδα Εμπειρογνομώνων του Δικτύου IMPEL για τα Απόβλητα και τις Διασυνοριακές Μεταφορές αποτελείται από 8 μέλη. Ορισμένοι από τους βασικούς τομείς στους οποίους εργάζονται είναι οι εξής: επεξεργασία αποβλήτων και κυκλική

οικονομία, δίκτυο EWEN - ΑΗΗΕ, πλοία στο τέλος του κύκλου ζωής τους, μεταφορά πλαστικών αποβλήτων, εφαρμογή νομοθεσίας περί διασυνοριακής μεταφοράς αποβλήτων.

1.1.2 Βασικές υφιστάμενες πολιτικές στην Ελλάδα

Ισχύουν οι ακόλουθες πολιτικές μεταφοράς αποβλήτων σχετικά με τη συλλογή και μεταφορά αποβλήτων (εντός και εκτός συνόρων)³:

1) Για Μη Επικίνδυνα Απόβλητα

- Ασφαλιστική κάλυψη ύψους 100.000€ (ανά έτος)
- Εγγραφή και ετήσια υποβολή στοιχείων στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων
- Τυγχάνουν εφαρμογής ειδικοί όροι και προϋποθέσεις

2) Για Επικίνδυνα Απόβλητα

- Ειδική άδεια για τη μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων
- Ασφαλιστική κάλυψη ύψους 500.000€ (ανά έτος)
- Εγγραφή και ετήσια υποβολή στοιχείων στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων

Οι αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των διασυνοριακών μεταφορών αποβλήτων στην Ελλάδα είναι οι ακόλουθες⁴:

- Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων: αρμόδια αρχή σύμφωνα με τον κανονισμό 1013/2006 για τις μεταφορές αποβλήτων
- Τελωνεία: αρμόδια για τον έλεγχο διασυνοριακών μεταφορών αποβλήτων (εξέταση εντύπων περί διασυνοριακής μεταφοράς και εντοπισμός σχετικών στερεών αποβλήτων)

³ A. Verouchi “Transboundary Waste transportation”, Ministry of Environment and Energy of Greece

⁴ V. Vangelinos, Environmental Inspector of Southern Greece “Case Study: Illegal Transportation Of Waste”, General Directorate of the Body of Inspectors and Auditors, General Secretariat of Natural Environment and Water, Hellenic Ministry of Environment and Energy (MEE).

- Επιθεωρητές Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ): αρμόδια αρχή για τη διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων
- Περιφέρειες: μπορούν να διενεργούνται επιθεωρήσεις από τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες των περιφερειών

1.1.3 Βασικές υφιστάμενες πολιτικές στην Κύπρο

1) Για εξαγωγές με τη Διαδικασία Προηγούμενης Κοινοποίησης

Όποιος διαθέτει γραπτή συγκατάθεση σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία, οφείλει να ενημερώσει τις εμπλεκόμενες αρμόδιες αρχές σχετικά με την εξαγωγή τουλάχιστον 3 ημέρες νωρίτερα. Πέραν της παραπάνω συγκεκριμένης υποχρέωσης, ο εξαγωγέας πρέπει να προσκομίσει στο τελωνείο έγγραφα κίνησης, σφραγισμένα και υπογεγραμμένα από το Τμήμα Περιβάλλοντος, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή.

2) Για εξαγωγές με τη Διαδικασία Γενικής Ενημέρωσης

Οι μετακινήσεις πραγματοποιούνται απευθείας μέσω των τελωνείων. Συνεπώς, οι τελωνειακοί υπάλληλοι έχουν αρμοδιότητα ελέγχου ορθής εξαγωγής, σύμφωνα με το παράρτημα VII του κανονισμού 1013/2006/ΕΚ, με βάση τον τύπο των αποβλήτων, τον τελικό προορισμό και το είδος της διαχείρισης (διάθεση ή αξιοποίηση), καθώς και τυχόν περιορισμούς, ειδικές απαιτήσεις ή/και απαγορεύσεις σύμφωνα με τον κανονισμό 1418/2007/ΕΚ. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, οι εξαγωγείς οφείλουν να υποβάλλουν στους τελωνειακούς υπαλλήλους τα ακόλουθα:

- Πλήρως συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο και σφραγισμένο έντυπο παραρτήματος VII.
- Σύμβαση μεταξύ εξαγωγέα και παραλήπτη κατά τα προβλεπόμενα στη διάταξη του άρθρου 18 παράγραφος 2 του κανονισμού 1013/2006/ΕΚ.
- Αντίγραφο Άδειας Διαχείρισης Αποβλήτων και/ή Πιστοποιητικού Καταχώρισης.

Οι αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των διασυνοριακών μεταφορών αποβλήτων στην Κύπρο είναι οι ακόλουθες:

- Τμήμα Περιβάλλοντος: αρμόδια αρχή σύμφωνα με τον κανονισμό 1013/2006 για τις μεταφορές αποβλήτων
- Τελωνεία: αρμόδια για τον έλεγχο διασυνοριακών μεταφορών αποβλήτων στα σημεία εισόδου/εξόδου της Δημοκρατίας της Κύπρου, καθώς και στα οδοφράγματα από/προς τις κατεχόμενες από τα τουρκικά στρατεύματα περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συμμετέχουν επίσης σε εκστρατείες που οργανώνονται από τη ΓΔ Εμπορίου και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.
- Αστυνομία: υποστηρίζει το Τμήμα Περιβάλλοντος σε επιθεωρήσεις ή/και έρευνες σχετικά με παράνομες μεταφορές αποβλήτων και συμμετέχει σε εκστρατείες που οργανώνονται από την EUROPOL και την INTERPOL.

1.2 Καλές πρακτικές

1.2.1 Καλές πρακτικές στην ΕΕ

Επιχείρηση «30 Days at Sea»

Η επιχείρηση της EUROPOL με τίτλο «30 Days at Sea» (σε συνεργασία με την INTERPOL και τον Frontex) διεξήχθη σε 67 χώρες, 300 υπηρεσίες, 34.000 επιθεωρήσεις και είχε ως αποτέλεσμα την ανίχνευση 1.600 περιβαλλοντικών αδικημάτων που διαπράχθηκαν στη θάλασσα (διακίνηση αποβλήτων, ρύπανση ακτών και ποταμών - πετρέλαιο, λύματα, πλαστικά, χημικά - και ρύπανση θάλασσας).

Διάγραμμα 1. Ενημερωτικό γράφημα σχετικά με την Επιχείρηση με τίτλο “30 Days at Sea” της Ιντερπόλ, της Ευρωπόλ και του Frontex⁵.

Ambitus

Το έργο Ambitus ή «Assessment on impact of and action against environmental crimes in Europe» χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας - Τομέας Αστυνομικής Συνεργασίας και υλοποιείται κατά την περίοδο 2020-2022. Υποστηρίζεται από τη γαλλική Εθνική Χωροφυλακή, η οποία εκπροσωπείται από την Κεντρική Υπηρεσία κατά των Εγκλημάτων κατά του Περιβάλλοντος και της Δημόσιας Υγείας (OCLAESP), την ιταλική δεξαμενή σκέψης International Affairs Institute (IAI), τη γαλλική Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (ENM) και τις αστυνομικές δυνάμεις της Ουγγαρίας και της Σλοβακίας, συνδυάζοντας την τεχνογνωσία και την εμπειρία συνολικά 15 ευρωπαϊκών χωρών και δύο διεθνών οργανισμών.

⁵ Διαθ. σε: <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/operation-30-days-at-sea-3-0-reveals-1-600-marine-pollution-offences-worldwide-J1Y6n7>

Βασικός στόχος του έργου είναι η συνολική αξιολόγηση των περιβαλλοντικών εγκλημάτων και της επιβολής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας τόσο στην ΕΕ όσο και στα επιμέρους κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτό, το έργο βασίζεται:

- Στη στενή συνεργασία με τις τοπικές αρχές επιβολής του νόμου και τοπικούς φορείς
- Στη συλλογή πλήθους στοιχείων για την εκπόνηση της τελικής έκθεσης
- Στη διατομεακή προσέγγιση (συνεργασία με ΜΚΟ, δεξαμενές σκέψης, με την ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο)
- Στην επεξεργασία των ορισμών και στην επικέντρωση μόνο σε βασικά ζητήματα

Η προκαταρκτική έκθεση του έργου, με τίτλο «Fighting Environmental Crime in Europe», κυκλοφόρησε το 2020 και περιγράφει την κατάσταση σχετικά με τα περιβαλλοντικά εγκλήματα και τη συναφή δράση στην ΕΕ⁶. Σύμφωνα με τα βασικά της ευρήματα:

- Τα περιβαλλοντικά εγκλήματα καταγράφουν αύξηση τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό συμβαίνει λόγω:
  - Μεγαλύτερης αναγνώρισης των εγκλημάτων
  - Χαμηλών ποινών, υψηλών απολαβών
  - Δυσκολιών στην αντιμετώπιση τους
  - Ελλιπούς ευρωπαϊκής/διεθνούς συνεργασίας
- Διαθέτουμε πλέον τεχνολογικά, πολιτικά, οικονομικά και πολιτικά εργαλεία καταπολέμησης των περιβαλλοντικών εγκλημάτων, όπως:
  - Νέες τεχνολογίες (μη επανδρωμένα αεροσκάφη, δορυφόροι κ.λπ.)
  - Γενική ευαισθητοποίηση
  - Οικονομικά εργαλεία για πράσινη ανάπτυξη
  - Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

⁶ Διαθ. σε: https://assets.website-files.com/5fe33c4e3b7e456abab367c7/601af02ecbe5755f229d8411_ambitus_preliminary%20report.pdf

- Απαιτείται άμεση και ουσιώδης αλλαγή της πολιτικής προσέγγισης των περιβαλλοντικών εγκλημάτων.

Έργο SWEAP (Shipment of Waste Enforcement Actions)

Το έργο SWEAP υλοποιείται από το δίκτυο IMPEL κατά την περίοδο 2018-2023 και επικεντρώνεται στους εξής τομείς:

- Κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων (150 τελωνειακοί υπάλληλοι, μέσω ανταλλαγών επιθεωρητών)
- Συντονισμένες επιθεωρήσεις (45.000 επιθεωρήσεις, κοινές δράσεις)
- Διεθνής συνεργασία και επικοινωνία (σύνδεση με άλλες πρωτοβουλίες, πακέτο πληροφοριών σχετικά με τον κλάδο)
- Καινοτόμα εργαλεία (εφαρμογή υποβολής εκθέσεων, εφαρμογή επιθεώρησης, εντοπισμός GPS, χαρτογράφηση μεταφορών, ηλεκτρονική κατάρτιση)
- Δεδομένα και πληροφορίες (προϊόντα νοημοσύνης, ανταλλαγή ονομαστικών δεδομένων και συνεργασία με την EUROPOL)

Πραγματοποιήθηκαν επιθεωρήσεις στο Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, την Κροατία, τη Ρουμανία, την Αγγλία, τις Κάτω Χώρες, τη Βόρεια Ιρλανδία, την Ουαλία, την Ελβετία, τη Σουηδία, τη Σκωτία, την Πορτογαλία, την Πολωνία, τη Νορβηγία, τη Λετονία, την Ιρλανδία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, τη Φινλανδία, την Εσθονία, τη Δανία, την Τσεχική Δημοκρατία, την Κύπρο, το Βέλγιο και την Αυστρία⁷.

Στο πλαίσιο του έργου SWEAP αναπτύχθηκε επίσης μια φιλική προς τον χρήστη εφαρμογή υποβολής εκθέσεων προκειμένου να συλλέγονται, να υποβάλλονται και να αποθηκεύονται ηλεκτρονικά στοιχεία σχετικά με επιθεωρήσεις, να χρησιμοποιείται

---

⁷ Δεν έχουν ακόμη πραγματοποιηθεί επιθεωρήσεις στην Ελλάδα, την Αλβανία, τη Βουλγαρία, την Ουγγαρία, το Κοσσυφοπέδιο, την Ισλανδία, την Ιταλία, τη Βόρεια Μακεδονία και την Τουρκία.

ένα σύστημα σήμανσης και να τροφοδοτούνται απευθείας άλλα συστήματα μέσω αρχείων API (για παράδειγμα, εφαρμογές Spotfire και Siena της Ευρωπόλ).

1.2.2 Καλές πρακτικές στην Ελλάδα

LIFE PROWhIBIT

Το έργο LIFE PROWhIBIT LIFE18 GIE/GR/000899 (<https://stopwastecrime.gr/en/>) αποσκοπεί στην πρόληψη του περιβαλλοντικού εγκλήματος αποβλήτων με «έξυπνες» επιθεωρήσεις. Η υλοποίηση του ξεκίνησε το 2019 και θα διαρκέσει έως το 2024. Συντονιστής δικαιούχος του έργου είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων), ενώ εταίροι είναι το Πράσινο Ταμείο και το δίκτυο IMPEL. Εμπλεκόμενοι φορείς είναι επίσης η Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα, δικαστικές αρχές, τελωνεία, το Υπουργείο Οικονομικών, αποκεντρωμένες ζώνες και Περιφέρειες, ο Συνήγορος του Πολίτη, ΜΚΟ και ιδιώτες.

Με πρωταρχικό σκοπό να συμβάλλει στον τομέα της Κυκλικής Οικονομίας «Αρχές και Στόχοι Διαχείρισης Αποβλήτων», καθώς και στην πρόληψη, τον εντοπισμό και την αποτροπή του Περιβαλλοντικού Εγκλήματος Αποβλήτων, το LIFE PROWhIBIT έχει τους παρακάτω στόχους:

1. Ανάπτυξη και εφαρμογή Εθνικής Στρατηγικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση του Περιβαλλοντικού Εγκλήματος Αποβλήτων, για την καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος.
2. Προώθηση της καλύτερης περιβαλλοντικής διακυβέρνησης μέσω της διευρυμένης συμμετοχής των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, στη διαβούλευση και στην εφαρμογή της πολιτικής.
3. Βελτίωση της ροής της γνώσης και των πληροφοριών σχετικά με το Περιβαλλοντικό Έγκλημα Αποβλήτων, μέσω της συμμετοχής των διαφόρων εμπλεκόμενων στην αλυσίδα συμμόρφωσης και των υπάρχοντων δικτύων (π.χ. IMPEL). Προώθηση της καλύτερης κατανόησης των τάσεων και των προτύπων, προκειμένου να

αναπτυχθούν πρωτοβουλίες προληπτικού χαρακτήρα και να καταπολεμηθεί το Περιβαλλοντικό Έγκλημα Αποβλήτων.

4. Ενίσχυση των δεξιοτήτων των διαφόρων εμπλεκόμενων στη συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία και εξασφάλιση της αρμονικής μεταξύ τους συνεργασίας. Οι συμμετέχοντες στην καταπολέμηση του Περιβαλλοντικού Εγκλήματος Αποβλήτων είναι οι εξής: Επιθεωρητές, Ελεγκτές, Φορείς Αδειοδότησης, Τελωνείο, Αστυνομία, Λιμενικό, Δικαστές, Εισαγγελείς, ΣΔΟΕ
5. Ενίσχυση της συνεργασίας, των επιθεωρήσεων και των δράσεων επιβολής του νόμου.
6. Αξιοποίηση της πληροφορικής και χρήση «έξυπνων μεθόδων» για την επιβολή της νομοθεσίας για το Περιβαλλοντικό Έγκλημα Αποβλήτων, βάσει στοιχείων επιθεωρήσεων, στοιχείων ερευνών και νομικών φακέλων υποθέσεων.
7. Ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών και υποβολή προτάσεων προς τους φορείς που είναι αρμόδιοι για τη χάραξη πολιτικής πρόληψης και καταπολέμησης του Περιβαλλοντικού Εγκλήματος Αποβλήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το LIFE PROWhIBIT ενισχύει τις προσπάθειες που ήδη γίνονται σε εθνικό επίπεδο για την υποστήριξη και την ενίσχυση, των διαδικασιών καταπολέμησης και πρόληψης του Περιβαλλοντικού Εγκλήματος Αποβλήτων. Επιπλέον, το LIFE PROWhIBIT θα παρέχει μια σαφέστερη εικόνα για την υπάρχουσα κατάσταση σε σχέση με το Περιβαλλοντικό Έγκλημα Αποβλήτων στα Βαλκάνια.

Πιλοτικό έργο: Χρήση Επεξεργασμένων Δορυφορικών εικόνων σε περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις⁸

Πρόκειται για συνεργασία μεταξύ:

---

⁸ E. Glypti "Use of advanced techniques on the fight against Environmental Waste Crime", environmental inspectorate of southern Greece

- της Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Νοτίου Ελλάδας (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας) και
- του σκέλους υπηρεσιών (SEA) του προγράμματος Copernicus – Δορυφορικού Κέντρου της ΕΕ (SatCen).

Η χρήση προηγμένων τεχνικών μπορεί να προσφέρει:

- Πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο για παράνομες δραστηριότητες
- Παροχή πληροφοριών σχετικά με τη συμμόρφωση των δραστηριοτήτων με τις διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας
- Χαρτογράφηση παράνομων χώρων διαχείρισης αποβλήτων (οι οποίοι δεν μπορούν να εντοπιστούν με άλλο τρόπο)
- Παροχή πληροφοριών σχετικά με παράνομες διασυνοριακές μεταφορές αποβλήτων

Ενδεχόμενα περιβαλλοντικά εγκλήματα - παραβιάσεις που μπορούν να εντοπιστούν ή/και να αποτραπούν:

- Έλλειψη περιβαλλοντικής άδειας
- Ρύπανση / Υποβάθμιση περιβάλλοντος
- Παράνομη διαχείριση αποβλήτων
- Παράνομη διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων

Περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις στην Ελλάδα – διασυνοριακές μεταφορές αποβλήτων (καλές πρακτικές):

1. Επιστροφή πλαστικών αποβλήτων από τη Λιβερία (Ιανουάριος 2020)⁹:

---

⁹ A. Verouchi "Transboundary Waste transportation", Ministry of Environment and Energy of Greece

- 02-01-2020: 4 κοντέινερ με 135 τόνους πλαστικής συσκευασίας (άχρηστα πλαστικά πολυπροπυλενίου (PP), μεγάλες σακούλες, B3010) κρατήθηκαν στο λιμάνι της Μονρόβια (Λιβερία).
- Επρόκειτο για παράνομο φορτίο: δεν είχαν εφαρμοστεί οι διαδικασίες του κανονισμού 1418/2007 και η περιβαλλοντική νομοθεσία της Λιβερίας.
- Δεν είχε καταγραφεί εξαγωγή αποβλήτων προς τη Λιβερία: το μόνο διαθέσιμο έγγραφο ήταν η σχετική τελωνειακή διασάφηση του τελωνείου του λιμένα Πειραιά (Ελλάδα): τα απόβλητα επρόκειτο να εξαχθούν στο Μαρόκο για αξιοποίηση (R3), και συνοδευόταν από το παράρτημα VII του Κανονισμού, δεόντως συμπληρωμένο.
- Η διπλωματική αποστολή της ΕΕ στη Λιβερία είναι ενήμερη για το θέμα και συνεργάζεται σχετικά με τις αρχές της Λιβερίας.
- Απροθυμία και αδυναμία του υπεύθυνου για την οργάνωση της αποστολής: δεν αναλαμβάνει το έργο της επιστροφής των κατασχεμένων κοντέινερ στην Ελλάδα.
- Βεβαιωμένες Διοικητικές Κυρώσεις:
  - 1^η Παραβίαση: Μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί συνοδευτικών εγγράφων σχετικά με διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων
  - 2^η Παραβίαση: παράνομη μεταβολή προορισμού της μεταφοράς αποβλήτων
  - Συνολικό επιβληθέν πρόστιμο: 44.100,00 ευρώ
- Το ελληνικό Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι η αρμόδια αρχή «αποστολής»: οφείλει να διασφαλίσει τον επαναπατρισμό των αποβλήτων και θα αναλάβει το κόστος του επαναπατρισμού από τη Μονρόβια στον Πειραιά και σε συγκεκριμένες εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων.

2. Πρόληψη παράνομης διασυνοριακής μεταφοράς 437,6 τόνων στερεών αποβλήτων από τον λιμένα Θεσσαλονίκης (Ελλάδα) προς την Κίνα, την Ινδία και το Πακιστάν (2016)¹⁰:

- Το Τελωνείο Θεσσαλονίκης ενημέρωσε όλες τις αρμόδιες αρχές για μια παράνομη διασυνοριακή μεταφορά που ολοκληρώθηκε και για μια νέα που εκκρεμεί.
- Τελωνειακός έλεγχος: Το περιεχόμενο των δύο κοντέινερ δεν ανταποκρινόταν σε αυτό που αναφερόταν στα συνοδευτικά έγγραφα του παραρτήματος VII του κανονισμού 1013/2006/ΕΚ.
- Οργανώθηκε κοινή επιτόπια επιθεώρηση: Φυσικός έλεγχος 18 κοντέινερ, τα οποία προορίζονταν για διασυνοριακή αποστολή από την Ελλάδα προς την Ινδία, την Κίνα και το Πακιστάν με εμπλεκόμενο τον ίδιο κοινοποιούντα, λήψη δειγμάτων.
- Πραγματοποιήθηκε 3η επιτόπια επίσκεψη για τον εντοπισμό του ιδιοκτήτη/παραγωγού των αποβλήτων με εκπροσώπους όλων των αρμόδιων αρχών (δικαστικός λειτουργός, αστυνομικός, Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, υπάλληλοι του Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης και υπάλληλοι του Τμήματος Αδειοδότησης του Νομού Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας). Ελέγχθηκε η εγκατάσταση, στην οποία είχε εγκατασταθεί μηχάνημα τεμαχισμού οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους και η οποία λειτουργούσε παράνομα (δεν βρέθηκε άδεια).
- Επιβλήθηκαν διοικητικές κυρώσεις ύψους περίπου 5.000€ σε καθένα από τα 3 εμπλεκόμενα πρόσωπα/εταιρείες (το πρόσωπο που διοργάνωσε τη μεταφορά, γνωστό και ως κοινοποιών/έμπορος, τον πρώτο μεταφορέα και τον παραγωγό). Εμπλεκόταν επίσης δεύτερος μεταφορέας, με έδρα την Κύπρο. Οι σχετικές πληροφορίες παρασχέθηκαν στις κυπριακές αρχές για τις δικές τους ενέργειες.

¹⁰ E. Chliopanou, Environmental Inspector of Northern Greece "Environmental Waste Crime in Greece, Case study: Prevention of illegal transboundary waste shipment", Hellenic Ministry of Environment and Energy

- Στο ποινικό δικαστήριο παραστάθηκε μόνο ο πρώτος μεταφορέας. Δεν κατέστη δυνατός ο εντοπισμός του παραγωγού και του κοινοποιούντα (μεταβολή επωνυμίας, ΑΦΜ, καταστατικής έδρας)
- Τα κοντέινερ παραμένουν αποθηκευμένα σε ενοικιαζόμενη αποθήκη του λιμένα Θεσσαλονίκης, καθώς δεν έχει διευκρινιστεί ποιος θα αναλάβει το κόστος διαχείρισης.
- Αποκαλύφθηκε μεταγενέστερα ότι οι υπογραφές στα έγγραφα κίνησης είχαν πλαστογραφηθεί.

3. Επιστροφή αποβλήτων υδραργύρου από την Ελλάδα στη Γερμανία (Αύγουστος 2014)¹¹

- Αρμόδια Γερμανική αρχή (Bezirksregierung Detmold) διαπίστωσε ότι ποσότητα υδραργύρου είχε μεταφερθεί στην Ελλάδα ως προϊόν, ενώ όφειλε να είχε διατεθεί ως απόβλητο.
- Ακολούθησε έλεγχος εκ μέρους των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος του ελληνικού Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: Βρέθηκαν περίπου 98 τόνοι υδραργύρου, αποθηκευμένοι σε εγκατάσταση στον Ασπρόπυργο Αττικής (παράνομη διασυνοριακή μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων)
- Διαδικασία επαναπατριsmού:
  - 12-02-2016: 1^η μεταφορά αποβλήτων υδραργύρου (2 φορτηγά μετέφεραν περίπου 42 τόνους υδραργύρου στη Γερμανία, μέσω Ιταλίας και Αυστρίας)
  - 16-02-2016: παραλαβή από τελική εγκατάσταση διάθεσης
  - 22-02-2016: 2^η μεταφορά εναπομείνουσας ποσότητας (3 φορτηγά, ίδια διαδρομή)
  - 25-02-2016: παραλαβή από τελική εγκατάσταση διάθεσης – ολοκλήρωση επαναπατριsmού.

¹¹ A. Verouchi "Transboundary Waste transportation", Ministry of Environment and Energy of Greece

4. Έλεγχοι στις διασυνοριακές μεταφορές αποβλήτων

Σύμφωνα με τον Κανονισμό, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών είναι υποχρεωμένες να πραγματοποιούν επιθεωρήσεις και επιτόπιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις παραγωγής, αποθήκευσης, φόρτωσης για μεταφορά και παραλαβής μετά τη μεταφορά των αποβλήτων εντός της επικρατείας τους, καθώς και ελέγχους κατά τη διάρκεια της μεταφοράς των αποβλήτων.

Πιο συγκεκριμένα, κατά το έτος 2008 στην Ελλάδα οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΔΠΣ και ΕΥΕΠ) διενήργησαν ελέγχους στις εγκαταστάσεις δύο μονάδων ανάκτησης αποβλήτων λιπαντικών ελαίων και ανακύκλωσης μολύβδου στη Βιομηχανική Περιοχή Αβάντας στο Ν. Έβρου. Επίσης, κατά τα έτη 2009-2010, πραγματοποιήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε ενδοκοινοτικές μεταφορές αποβλήτων στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Αυτοί οι έλεγχοι αποκάλυψαν 25 περιστατικά παράνομων διασυνοριακών μεταφορών και μάλιστα σε 8 περιπτώσεις επρόκειτο για επικίνδυνα απόβλητα. Όταν εντοπίστηκαν επικίνδυνα απόβλητα, έγινε κατάσχεση του φορτίου. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις που αφορούσαν μεταφορά μη επικίνδυνων αποβλήτων, ο χειρισμός του προβλήματος περιλάμβανε απαγόρευση της εξόδου των αποβλήτων από τη χώρα και φυσικά, οι υποθέσεις έτυχαν περαιτέρω διερεύνησης από την ΕΥΕΠ. Σε άλλες πάλι περιπτώσεις, τα μη επικίνδυνα απόβλητα παραδόθηκαν στις βουλγαρικές αρχές με σκοπό την επιβολή προστίμων στους υπευθύνους.

Είναι ενδιαφέρον ότι η ΔΠΣ του ΥΠΕΚΑ αρνήθηκε το 2010 να χορηγηθεί έγκριση σε δύο αιτήματα περί διασυνοριακής μεταφοράς επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων (πιο συγκεκριμένα, 50 τόνων αμιάντου και 60 τόνων σκωρίας αλουμινίου με εξασθενές χρώμιο) προς τη Γερμανία και την Τουρκία αντίστοιχα. Η μεταφορά των επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων απειράπη εφαρμόζοντας την αρχή της εγγύτητας που προβλέπεται στο άρθρο 11 παρ. 1 α) του Κανονισμού. Εν ολίγοις, επειδή η εγκατάσταση διάθεσης αμιάντου της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού βρισκόταν εκεί κοντά προτιμήθηκε να οδηγηθεί εκεί όπου ήταν εφικτό να διατεθεί με ασφάλεια.

Στην περίπτωση της Τουρκίας, οι τουρκικές αρχές αρνήθηκαν την πρόσβαση στη χώρα τους σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 β) του Κανονισμού, δεδομένου ότι η εισαγωγή και διάθεση των εν λόγω αποβλήτων απαγορευόταν σύμφωνα με την τουρκική περιβαλλοντική νομοθεσία.

Κατά τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν κατά επόμενα έτη, οι αρμόδιες υπηρεσίες εντόπισαν διάφορες παράνομες μεταφορές αποβλήτων. Είναι εμφανές ότι οι έλεγχοι, κατά τη μεταφορά ή πριν την έναρξη της μεταφοράς φορτίων, ανίχνευσαν την παράνομη μεταφορά 315,23 τόνων σε συνολική ποσότητα 417,91 τόνων αποβλήτων. Πρόκειται για ένα ποσοστό της τάξεως του 75,5% που είναι αρκετά υψηλό και αξιοσημείωτο. Παρ' όλα αυτά, μένει να διερευνηθεί περαιτέρω το θέμα της παράνομης μεταφοράς αποβλήτων κατά τη διασυνοριακή μεταφορά τους από και προς τρίτες χώρες εκτός ΕΕ και ΕΟΧ, καθώς δεν υπάρχουν στοιχεία για ελέγχους που να πραγματοποιήθηκαν σε τελωνεία.

5. Δίκτυο για τον έλεγχο και την διαχείριση της διασυνοριακής μεταφοράς αποβλήτων

Η ΔΠΣ συνιστά την αρμόδια αρχή που, σύμφωνα με το άρθρο 53 του Κανονισμού, είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο των διασυνοριακών μεταφορών αποβλήτων, τη διάθεσή τους και την εφαρμογή αυτών των διατάξεων και της Σύμβασης της Βασιλείας στην Ελλάδα. Μάλιστα, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Κανονισμού, εντός της ΔΠΣ έχουν οριστεί ανταποκριτές που συνεργάζονται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ρόλος της ΔΠΣ είναι η παρακολούθηση των διασυνοριακών μεταφορών επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων, καθώς και η έκδοση των σχετικών αδειών ή εγκρίσεων. Σε περίπτωση που το μεταφερόμενο φορτίο ανήκει στην κατηγορία των μη επικίνδυνων αποβλήτων, υπεύθυνο για την έγκριση της μεταφοράς αυτών των αποβλήτων είναι το Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Αν, πάλι, πρόκειται για μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων (π.χ. αποβλήτων λιπαντικών ελαίων, χρησιμοποιημένων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, άλλων επικίνδυνων αποβλήτων που προέρχονται από την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών), το Γραφείο Εναλλακτικής

Διαχείρισης Συσκευασιών και άλλων προϊόντων της ΔΠΣ είναι υπεύθυνο για την έγκριση της μεταφοράς των αποβλήτων.

Αρμόδια για τον έλεγχο της εφαρμογής του Κανονισμού είναι και η ΕΥΕΠ, η οποία είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και της τήρησης των όρων περιβαλλοντικής αδειοδότησης σε έργα και δραστηριότητες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Πιο συγκεκριμένα, οι επιθεωρητές περιβάλλοντος πραγματοποιούν αυτοψία σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό έργο ή δραστηριότητα που υπάγεται στις διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος (κι ως εκ τούτου και σε δραστηριότητες σχετικές με τη διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων).

Κατά τη διάρκεια των ελέγχων τους, έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν μετρήσεις και να συλλέγουν κάθε χρήσιμο στοιχείο κατά την κρίση τους. Οι επιθεωρητές περιβάλλοντος μπορούν να επισκέπτονται υπηρεσίες ή φορείς όπου θα διεξαχθεί έλεγχος χωρίς ή κατόπιν προειδοποίησης και να εξετάσουν την υπόθεση και τα σχετιζόμενα πρόσωπα επιτόπου. Επίσης, έχουν πρόσβαση ακόμη και σε απόρρητους φακέλους εκτός κι αν πρόκειται για θέματα που σχετίζονται με την εξωτερική πολιτική, την εθνική άμυνα ή την κρατική ασφάλεια. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, ο επιθεωρητής συντάσσει μια έκθεση αυτοψίας. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράβαση της νομοθεσίας για τη διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων, συντάσσεται μια σχετική έκθεση ελέγχου που επιδίδεται στον παραβάτη, ο οποίος καλείται σε απολογία. Μετά την απολογία ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας για απολογία, ο επιθεωρητής περιβάλλοντος συντάσσει αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης ή μη της παράβασης με εισήγηση για την επιβολή προστίμου. Ένα αντίγραφο της εν λόγω πράξης αποστέλλεται στην αρχή που χορήγησε στον παραβάτη την άδεια κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή την ανανέωση αυτών, ενώ άλλο ένα αντίγραφο διαβιβάζεται στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών για τη διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών. Αρμόδιος για την

επιβολή ή μη του εν λόγω προστίμου είναι ο αρμόδιος Περιφερειάρχης ή ο Υπουργός Περιβάλλοντος.

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες Τελωνείων και τα Τελωνεία του ΥΠΟΙΚ είναι αρμόδια για τον έλεγχο της διασυνοριακής μεταφοράς απορριμμάτων στα σύνορα της χώρας με τρίτες χώρες (εκτός ΕΕ). Η 19^η Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών, και κυρίως το Α' Τμήμα Συντονισμού Τελωνειακών Διαδικασιών, παρακολουθεί, κατευθύνει και συντονίζει την εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας ως προς τις διαδικασίες, τη διακίνηση ταξιδιωτών και εμπορευμάτων. Επίσης, αναλαμβάνει τη μελέτη, το σχεδιασμό και την εισήγηση περί λήψης νομοθετικών και διοικητικών μέτρων για την αποτελεσματικότερη άσκηση ελέγχων στα τελωνεία.

Η 33^η Διεύθυνση Ελέγχου Τελωνείων του ΥΠΟΙΚ, και κυρίως το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνου, είναι υπεύθυνα για την παραλαβή, το συσχετισμό, την ταξινόμηση πληροφοριών, μηνυμάτων, δελτίων έρευνας, εκθέσεων και δελτίων ελέγχου, στατιστικών και λοιπών στοιχείων με στόχο την αξιολόγησή τους και την επεξεργασία τους για την επίτευξη καλύτερης πρόληψης και καταστολής του λαθρεμπορίου, της απάτης και παρατυπίας και γενικά, των τελωνειακών παραβάσεων.

Τα τελωνεία εισόδου και εξόδου της χώρας είναι επίσης σημαντικός φορέας για την τήρηση του Κανονισμού, εφόσον πραγματοποιούν ελέγχους για την ύπαρξη συνοδευτικού εγγράφου μεταφοράς. Σε περίπτωση που αμφισβητείται η νομιμότητα της μεταφοράς και χρειαστεί να γίνει επαλήθευση του εγγράφου μεταφοράς, τα τελωνεία ενημερώνουν τη ΔΠΣ και το φορτίο δεσμεύεται μέχρι να εκδοθεί μια γραπτή απόφαση σχετικά με την τύχη της αποστολής.

Η Ελληνική Αστυνομία και ο ΣΔΟΕ του ΥΠΟΙΚ συνδράμουν στην προσπάθεια των αρμόδιων αρχών κατά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων ως προς την τήρηση του Κανονισμού. Σε ελέγχους που διενεργούνται στα σύνορα της χώρας εμπλέκονται τα

τοπικά Αστυνομικά Τμήματα, ενώ για ελέγχους σε οχήματα στις εθνικές οδούς συνδράμει το αρμόδιο Τμήμα Τροχαίας.

Τέλος, οι Υπηρεσίες Περιβάλλοντος των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών πραγματοποιούν ελέγχους σχετικά με την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων για δραστηριότητες και έργα, λαμβάνουν μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, καταρτίζουν και εγκρίνουν τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Επίσης, έχουν δικαίωμα να διενεργούν ελέγχους σε εγκαταστάσεις ή αποθήκες από όπου ξεκινούν φορτία διασυνοριακών μεταφορών ή σε αντίστοιχους χώρους όπου καταλήγουν αντίστοιχα φορτία.

1.2.3 Καλές πρακτικές στην Κύπρο

IMPEL SWEAP Εργαστήριο Κατάρτισης Τελωνειακών Υπαλλήλων, 29-31 Οκτωβρίου 2019, Λεμεσός, Κύπρος

Το παραπάνω εργαστήριο κατάρτισης, που απευθυνόταν σε τελωνειακούς λειτουργούς χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, διεξήχθη στην Κύπρο. Στο εργαστήριο συμμετείχαν τελωνειακοί υπάλληλοι από την Κύπρο, την Κροατία, τη Σερβία, τη Βουλγαρία και την Αλβανία.

Το εργαστήριο περιλάμβανε:

- i. Θεωρητικές παραδόσεις σε αίθουσα – ορισμένες αφορούσαν στην εν γένει εφαρμογή των κανονισμών 1013/2006/ΕΚ και 1418/2007/ΕΚ και
- ii. Πρακτικές παραδόσεις, στα πλαίσια των οποίων εξετάστηκαν έγγραφα σχετικά με τη διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων.

Δίκτυο IMPEL/Ομάδα για τις Διασυνοριακές Μεταφορές Αποβλήτων

Η Κύπρος συμμετέχει σε δραστηριότητες του δικτύου IMPEL-Ομάδα για τις Διασυνοριακές Μεταφορές Αποβλήτων επί πολλά έτη και ειδικότερα σε:

- i. **Κοινές Επιθεωρήσεις** – Κάθε χρόνο οι συμμετέχουσες χώρες αποστέλλουν, με συγκεκριμένο τρόπο (τυποποιημένο έντυπο), αναφορές σχετικά με τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεών τους (φυσικές, διοικητικές κ.λπ.) προς τη Γραμματεία του δικτύου IMPEL-Ομάδα για τις Διασυνοριακές Μεταφορές Αποβλήτων. Η Κύπρος συμμετέχει στις κοινές επιθεωρήσεις από το 2010.
- ii. **Ανταλλαγές Επιθεωρητών** – Πριν από την πανδημία Covid-19, κάθε χρόνο, σε εθελοντική βάση, οι χώρες διοργάνωναν κοινές επιθεωρήσεις που αφορούσαν σε οδικούς, λιμενικούς ή διοικητικούς ελέγχους, στις οποίες συμμετείχαν επιθεωρητές από διάφορες χώρες, με σκοπό την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.
- iii. **Συναντήσεις περί Βέλτιστων Πρακτικών** - Πριν από την πανδημία Covid-19, κάθε 6 μήνες, διεξάγονταν τέτοιες συναντήσεις σε μία από τις συμμετέχουσες χώρες, στο πλαίσιο των οποίων εκπρόσωποι των αρμόδιων αρχών και χειριστές ανταλλάσσαν εμπειρίες και βέλτιστες πρακτικές.
- iv. **Ανταλλαγή Απόψεων** – Το IMPEL έχει δημιουργήσει μία πολύ χρήσιμη πλατφόρμα (Basecamp) όπου συμμετέχουν δεκάδες τεχνοκράτες από 36 χώρες και μπορούν ανταλλάξουν απόψεις και πρακτικές όσον αφορά στο χειρισμό ειδικών υποθέσεων και καταχώριση αποβλήτων.

Τελωνειακές επιθεωρήσεις βάσει ανάλυσης κινδύνου

Το Τμήμα Περιβάλλοντος και το Τμήμα Τελωνείων έχουν αναπτύξει έναν αρκετά αποτελεσματικό δίαυλο επικοινωνίας, μέσω του οποίου ανταλλάσσουν πληροφορίες που βοηθούν στον εντοπισμό ενδεχόμενων παράνομων μεταφορών αποβλήτων. Η σχέση αυτή είναι αμφίδρομη και μεταφράζεται μέσω:

- i. Ανοικτής επικοινωνίας τελωνειακών λειτουργιών σε 24/7 βάση με ειδικούς του Τμήματος Περιβάλλοντος για συζήτηση/επίλυση αποριών σχετικά με έλεγχο εγγράφων εξαγωγής αποβλήτων που υποβάλλονται απευθείας στο Τμήμα Τελωνείων και αφορούν εξαγωγές που εξάγονται με τη διαδικασία

της Γενικής Ενημέρωσης. Οι τελωνειακοί προβαίνουν σε συγκεκριμένους ελέγχους σύμφωνα με οδηγίες που τους δόθηκαν από το Τμήμα Περιβάλλοντος και σε περίπτωση που έχουν οποιασδήποτε απορίες όσον αφορά τα υποβληθέντα έγγραφα και το περιεχόμενό τους, επικοινωνούν με Λειτουργό Περιβάλλοντος για επίλυση τους και οδηγίες πως προχωρούν. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Τμήμα Περιβάλλοντος, όπου απαιτείται η διαδικασία της Προηγούμενης Κοινοποίησης και Γραπτής Έγκρισης, φροντίζει ώστε όλα τα Έντυπα Μεταφοράς να ελέγχονται και να σφραγίζονται από Λειτουργό του Τμήματος Περιβάλλοντος πριν υποβληθούν στο Τμήμα Τελωνείων για εξαγωγή. Με αυτό το τρόπο εξασφαλίζεται ότι τα απόβλητα για τα οποία επιβεβαιώνει το Τμήμα Περιβάλλοντος ότι απαιτείται η Γραπτή Έγκριση πριν από οποιανδήποτε εξαγωγή, υποβάλλονται τα έγγραφα μεταφοράς (Movement Documents) φέροντας την σφραγίδα, ονοματεπώνυμο και υπογραφή Λειτουργού του

Τμήματος Περιβάλλοντος. Συνεπώς, αν κάποιος τελωνειακός λειτουργός κατά τον έλεγχο εγγράφων που υποβλήθηκαν απευθείας στο Τελωνείο με τη διαδικασία Γενικής Ενημέρωσης, εντοπίσει ή υποψιάζεται ότι σύμφωνα με το Κανονισμό 1013/2006/ΕΚ αλλά ειδικότερα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού 1418/2007/ΕΚ, θα έπρεπε να τηρηθεί η διαδικασία Προηγούμενης Κοινοποίησης ή/και Απαγόρευσης, σταματά τη διαδικασία και ενημερώνει το Τμήμα Περιβάλλοντος για λήψη απόφασης.

- ii. Το Τμήμα Περιβάλλοντος έχει στήσει ένα δίκτυο άντλησης πληροφοριών για πιθανές παράνομες μεταφορές αποβλήτων και κατά συνέπεια μεταφέρει τις πληροφορίες αυτές σε μορφή λέξεων κλειδιών στο Τμήμα Τελωνείων ώστε αυτές να καταχωρούνται σε ηλεκτρονικό σύστημα διασάφησης προκειμένου να εμφανίζονται ως προειδοποιητικά μηνύματα στους τελωνειακούς λειτουργούς που εξετάζουν τα αιτήματα εξαγωγής. Οι λέξεις αυτές μπορεί να αφορούν είτε γενικές, μόνιμες προειδοποιήσεις

όπως η απαγόρευση εξαγωγής συγκεκριμένου αποβλήτου σε συγκεκριμένο προορισμό ή ειδικές περιπτώσεις μέσω έρευνας υποθέσεων. Στη δεύτερη περίπτωση, αποστέλλονται συνδυασμός λέξεων/περιγραφών που αφορούν συγκεκριμένο προορισμό σε συνδυασμό με συγκεκριμένο φορέα εκμετάλλευσης και τύπο αποβλήτων.

Εξειδικευμένη κατάρτιση

Όποτε είναι δυνατόν, το Τμήμα Περιβάλλοντος, ως φορέας συντονισμού στον τομέα του ελέγχου της μεταφοράς αποβλήτων, διοργανώνει σεμινάρια κατάρτισης για τελωνειακούς υπαλλήλους (έλεγχος μεταφοράς αποβλήτων στα σημεία εισόδου/εξόδου της Κυπριακής Δημοκρατίας) και αστυνομικούς (κυρίως οδικοί έλεγχοι και επιθεωρήσεις εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων).

Τα σεμινάρια αυτά επιδιώκεται να πραγματοποιούνται όσο πιο συχνά γίνεται κάτω από τις πιο κάτω περιστάσεις:

- i. Προγραμματισμένες εκπαιδεύσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να γίνεται ανανέωση γνώσεων ή/και ενημέρωση εμπλεκόμενων λειτουργών όσον αφορά νέες πρόνοιες/απαιτήσεις στους ελέγχους μεταφορών αποβλήτων.
- ii. Έκτακτες ενημερώσεις επ' ευκαιρίας είτε μελλοντικής εκστρατείας ή λόγω συγκεκριμένου περιστατικού ή τάσης στο συγκεκριμένο θέμα.
- iii. Στο πλαίσιο εκπαιδύσεων σχετικών ιδρυμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (πχ IMPEL).

Μνημόνια συνεννόησης

Το Τμήμα Περιβάλλοντος και η Αστυνομία έχουν καταρτίσει μνημόνιο συνεννόησης, στο οποίο καθορίζεται και αποσαφηνίζεται ο τρόπος συνεργασίας τους στον τομέα του

ελέγχου της μεταφοράς αποβλήτων και γενικά της καταπολέμησης του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

- ι. Οι κυριότερες πρόνοιες του εν λόγω Μνημονίου ρυθμίζουν τα πιο κάτω:
- Ανταλλαγή Πληροφοριών
  - Επιχειρησιακή Συνεργασία
  - Εκπαίδευση και Ενημέρωση
  - Εκπόνηση Σχεδίου Δράσεων
  - Δημιουργία Πυρήνων
  - Δημιουργία Πολυτομεακής Ομάδας
  - Διεθνή και Ευρωπαϊκή Συνεργασία
  - Στατιστικά Δεδομένα

Με τον ίδιο τρόπο προγραμματίζεται σύνταξη παρόμοιου Μνημονίου μεταξύ Τμήματος Περιβάλλοντος και Τμήματος Τελωνείων.

Αλληλοκάλυψη με Αστυνομία

Το Τμήμα Περιβάλλοντος εκμεταλλεύομενο την τεχνογνωσία που κατέχει στα θέματα παράνομης διαχείρισης και με αφορμή το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «ΑΥΓΕΙΑΣ» που σκοπό είχε την εμπλοκή της Αστυνομίας στην πάταξη των παράνομων μεταφορών αποβλήτων, ανέλαβε ο συντονισμό του προγράμματος, εκπαίδευσε μέλη του αστυνομικού σώματος σε θέματα εντοπισμού και ελέγχου παράνομων μεταφορών αποβλήτων και προέβηκε σε κοινές επιθεωρήσεις με την Αστυνομία.

Η ενέργεια αυτή αποτέλεσε την έναρξη μίας συνεργασίας μεταξύ των δύο τμημάτων στην κοινή προσπάθεια για πάταξη του Περιβαλλοντικού Εγκλήματος κατά την οποία:

- ι. Το Τμήμα Περιβάλλοντος:

Monitoring Coalition against Trafficking of Hazardous Waste

- βοηθά στην οργάνωση εκστρατειών που προέρχονται από EUROPOL και INTERPOL,
  - εξασφαλίζει την άμεση επέμβαση Αστυνομίας σε υποστατικά όπου πιθανόν να πραγματοποιείται παράνομη διαχείριση αποβλήτων, αφού οι επιθεωρητές του Τμήματος Περιβάλλοντος δεν χρειάζονται δικαστικό ένταλμα για να εισέλθουν σε τέτοια υποστατικά,
  - απαντά σε εξειδικευμένα ερωτηματολόγια που αφορούν το Περιβαλλοντικό Έγκλημα.
  - εκπαιδεύει μέλη του αστυνομικού σώματος σε θέματα εντοπισμού και ελέγχου μεταφορών αποβλήτων.
- ii. Η Αστυνομία:
- Εξασφαλίζει με την συνοδεία της, την ασφαλή εκτέλεση καθηκόντων των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος.
  - Προβαίνει σε οδικούς ελέγχους για εντοπισμό παράνομων μεταφορών αποβλήτων.
  - Μεταφέρει στο Τμήμα Περιβάλλοντος, πληροφορίες οι οποίες αφορούν παράνομες διασυνοριακές μεταφορές αποβλήτων οι οποίες λαμβάνονται μέσω ασφαλών δικτύων επικοινωνίας ().
  - Εκπαιδεύει τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος σε θέματα τεκμηρίωσης ποινικών υποθέσεων που αφορούν το Περιβαλλοντικό Έγκλημα.

Περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις στην Κύπρο - διασυνοριακές μεταφορές αποβλήτων (καλές πρακτικές):

1. Εντοπισμός επικίνδυνων αποβλήτων που εξήχθησαν από την Κύπρο στο Μεξικό

Το 2017, η Κύπρος συμμετείχε σε παγκόσμια επιχείρηση της INTERPOL κατά της παράνομης μεταφοράς αποβλήτων. Κατά τη διάρκεια της επιχείρησης, κατατέθηκε ενώπιον του Τμήματος Περιβάλλοντος, ως αρμόδιας αρχής του κανονισμού για τις

μεταφορές αποβλήτων, αίτημα έγκρισης της εξαγωγής 300 τόνων επικίνδυνων αποβλήτων (τόνερ) από την Κύπρο στο Μεξικό.

Το αίτημα κίνησε υποψίες και κατόπιν περαιτέρω έρευνας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες μεξικανικές αρχές, αποδείχθηκε ότι το σύνολο των εγγράφων που είχαν υποβληθεί από τον παραλήπτη ήταν πλαστά. Η διαδικασία έγκρισης περαιώθηκε. Το γεγονός αυτό συνέβαλε στον εντοπισμό εγκληματικών δικτύων στην Κεντρική Αμερική εκ μέρους της INTERPOL.

Σε δελτίο τύπου της INTERPOL έγινε ειδική μνεία στον εν λόγω εντοπισμό (<https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2017/Hazardous-materials-seized-in-largest-global-operation-against-illegal-waste>).

2. Εντοπισμός ανάμικτων αστικών αποβλήτων που θα εξάγονταν από τον Λίβανο στο Ηνωμένο Βασίλειο, μέσω Κύπρου

Το 2016 υποβλήθηκε αίτημα από εταιρεία για την εισαγωγή 600.000 τόνων «καύσιμων αποβλήτων/στερεών ανακτηθέντων καυσίμων (RDF/SRF)» στην Κύπρο προκειμένου να επανεξαχθούν στο Ηνωμένο Βασίλειο για ενεργειακή αξιοποίηση. Η περίπτωση ήταν ιδιότυπη και μετά από περαιτέρω διερεύνηση αποδείχθηκε ότι επρόκειτο για απόπειρα εξαγωγής 1.500.000 τόνων ανάμικτων αστικών αποβλήτων από τον Λίβανο στην Κύπρο όπου θα παρέμεναν μόνιμα και δεν θα επανεξάγονταν ποτέ στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η Κύπρος έκανε χρήση του δικαιώματος διατύπωσης αντιρρήσεων και αρνήθηκε την ως άνω εισαγωγή σύμφωνα με το άρθρο 11 στοιχεία α), β), η) και θ) του κανονισμού 1013/2006/ΕΚ.

Η άρνηση εκ μέρους του Τμήματος Περιβάλλοντος απασχόλησε τον τύπο του Λιβάνου, που αναφέρθηκε στην περίπτωση ως απόπειρα τοπικού δικτύου απάτης να διευρύνει τη δράση του σε παγκόσμιο επίπεδο.

3. Εξαγωγή οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους από την Κύπρο στην Αίγυπτο

Με την τροποποίηση της 18/7/2014, η Αίγυπτος μετέβαλε τις απαιτήσεις της σχετικά με τον κανονισμό 1418/2007/ΕΚ και έθεσε περιορισμούς ως προς την εισαγωγή των περισσότερων κατηγοριών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των αποβλήτων της καταχώρισης Β1250 (απόβλητα οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, τα οποία δεν περιέχουν ούτε υγρά ούτε άλλα επικίνδυνα συστατικά στοιχεία).

Στα πλαίσια εφαρμογής του ως άνω κανονισμού εκ μέρους του Τμήματος Περιβάλλοντος, το τελευταίο προέβη σε ελέγχους των εγγράφων της εξαγωγής σε συνεργασία με τις τελωνειακές αρχές και εντόπισε εξαγωγές προς την Αίγυπτο, στις οποίες πιθανολογήθηκε ότι περιλαμβάνονταν οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, ολόκληρα ή τεμαχισμένα (σε δύο μισά). Μετά από εξέταση με ακτίνες Χ αποδείχτηκε ότι επρόκειτο για απόπειρα εξαγωγής οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους ως μεταχειρισμένων ανταλλακτικών.

Υπήρξε έντονη διαφωνία με τους εξαγωγείς σχετικά με το εάν ένα προϊόν που είναι τεμαχισμένο σε δύο μισά θεωρείται απόβλητο ή ανταλλακτικό. Με βάση τις Κατευθυντήριες Γραμμές υπ' αριθμ. 9 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τους Ανταποκριτές σχετικά με τη μεταφορά αποβλήτων οχημάτων και αντίστοιχες υποθέσεις που είχαν ανακύψει σε άλλα κράτη μέλη, οι Κυπριακές Αρχές τεκμηρίωσαν ότι τα τεμαχισμένα μισά κομμάτια είναι απόβλητα και απαγορεύθηκε η εξαγωγή τους ως ανταλλακτικών.

4. Εισαγωγή οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής (ΟΤΚΖ) στην Κύπρο για ανάκτηση μεταχειρισμένων εξαρτημάτων

Η επεξεργασία ΟΤΚΖ με σκοπό την ανάκτηση μεταχειρισμένων εξαρτημάτων εμπίπτει στις εργασίες ανάκτησης του Παραρτήματος Ι του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 (Ν.185(Ι)/2011) και συνεπώς απαιτείται η εξασφάλιση Άδειας Διαχείρισης Αποβλήτων από όποιον προβαίνει στην εν λόγω εργασία. Η Κύπρος κατέχει ένα από τους πιο

υπερήλικες στόλους οχημάτων (Μ.Ο.>10 χρόνων) οπότε η αγορά μεταχειρισμένων εξαρτημάτων είναι αρκετά μεγάλη.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος έχει υιοθετήσει μία διαδικασία έγκρισης εκτελώνισης οχημάτων που προορίζονται για εξαρτήματα η οποία προνοεί:

- i. Υποβολή στο Τμήμα Περιβάλλοντος συμφωνίας εκ μέρους του εισαγωγέα με αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης ΟΤΚΖ η οποία εγκρίνεται και προσκομίζεται στο Τμήμα Τελωνείων για εκτελώνιση.
- ii. Το Τμήμα Περιβάλλοντος ταυτόχρονα αποστέλλει τη σχετική έγκριση στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών ώστε να αποφεύγεται η εγγραφή και κατά συνέπεια κυκλοφορία ακατάλληλων οχημάτων.
- iii. Ο εισαγωγέας μπορεί να μεταφέρει το όχημα στην αδειοδοτημένη εγκατάσταση όπου αφού αφαιρέσει οποιαδήποτε εξαρτήματα χρειάζεατι, οφείλει να αφήσει το υπόλοιπο όχημα εκεί για καταστροφή και σε εύλογο χρονικό διάστημα ή όποτε του ζητηθεί να προσκομίσει στο Τμήμα Περιβάλλοντος το σχετικό Πιστοποιητικό Καταστροφής.

5. Απαγόρευση μεταφορών αποβλήτων προς στις κατεχόμενες από τουρκικά στρατεύματα περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας

Το 37% περίπου του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας βρίσκεται από το 1974 υπό Τουρκική κατοχή και κατά συνέπεια οι Κυπριακές Αρχές δεν μπορούν να ασκήσουν οποιοδήποτε έλεγχο σε αυτό. Ως εκ τούτου και προκειμένου να διασφαλιστεί η περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση παραγόμενων αποβλήτων, απαγορεύεται οποιαδήποτε μεταφορά αποβλήτων προς τις κατεχόμενες περιοχές αφού αυτά θα τύχουν είτε διαχείρισης σε μη αδειοδοτημένες σύμφωνα με τον Περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 (Ν.185(Ι)/2011) ή θα εξαχθούν από μη εγκεκριμένα σημεία εισόδου/εξόδου της Δημοκρατίας προς άγνωστους προορισμούς και κάτω από άγνωστους ελέγχους.

6. Εξαγωγή αποβλήτου χαρτιού (B3010) από Κύπρο στο Λίβανο

Η Κύπρος στην προσπάθεια εξασφάλισης εκπλήρωσης ειδικών απαιτήσεων τρίτων χωρών κατά την εισαγωγή μη επικίνδυνων αποβλήτων για εργασίες ανάκτησης, εισάγει διαδικασίες τις οποίες κοινοποιεί στο Τμήμα Τελωνείων για έλεγχο εφαρμογής τους.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στην περίπτωση εξαγωγής αποβλήτου χαρτιού από την Κύπρο στο Λίβανο, ο Λίβανος απαιτεί την συνοδεία συνήθων εγγράφων (Παράρτημα VII, Συμφωνία, κλπ) με συγκεκριμένες χημικές και μικροβιολογικές αναλύσεις. Οι αναλύσεις αυτές εφόσον πληρούν συγκεκριμένα όρια, θεωρούνται από το Τμήμα Περιβάλλοντος (σφραγίδα, όνομα ολογράφως και υπογραφή) και προσκομίζονται στο Τμήμα Τελωνείων για εξαγωγή. Εννοείται ότι το Τμήμα Τελωνείων δεν επιτρέπει τις πιο πάνω εξαγωγές χωρίς τη σχετική θεώρηση του Τμήματος Περιβάλλοντος.

7. Εισαγωγή Προϊόντων που συνδέονται με Ευθύνη Παραγωγού

Στην Κύπρο, ως νησιωτικό κράτος, χωρίς ουσιαστικά βιομηχανία προϊόντων όπως ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (ΗΗΕ), μπαταρίες και ελαστικά, η πλειοψηφία των ποσοτήτων που τοποθετείται στην αγορά, αφορά εισαγόμενα προϊόντα τα οποία κατά την πλειοψηφία τους εισάγονται μέσω την λιμανιών της Δημοκρατίας.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος σε συνεργασία με το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, έχει εισάγει την υποχρέωση προσκόμισης στην Αρχή Λιμένων Κύπρου, βεβαίωση πληρωμής του σχετικού περιβαλλοντικού τέλους των εισαγόμενων προϊόντων σε εγκεκριμένο από το Τμήμα Περιβάλλοντος, ατομικό ή συλλογικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων προκειμένου να επιτραπεί η εκτελώνιση των εν λόγω αποβλήτων και κατά συνέπεια η τοποθέτηση τους στην Κυπριακή Αγορά.

8. Εξαγωγή Αποβλήτων σχετικά με υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η πλειοψηφία των ανακυκλώσιμων αποβλήτων τα οποία σχετίζονται με εκθέσεις προς την ΕΕ (χαρτί, πλαστικό, σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μέταλλα, ΑΗΗΕ και μπαταρίες,

κλπ) εξάγονται και η εξαγωγή τους εφόσον η Κύπρος είναι ένα νησιωτικό κράτος γίνεται από δύο κυρίως λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος βρίσκεται στη διαδικασία να εισάγει τα πιο κάτω κριτήρια στην εξαγωγή αποβλήτων που σχετίζονται με εκθέσεις προς την ΕΕ:

- i. Για συστατικά μέρη ΟΤΚΖ ή/και ΑΗΗΕ (πχ κομπρεσόρους, μοτέρ, κλπ), ο εξαγωγέας θα πρέπει να αποδεικνύει ότι προέρχονται από περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση ολόκληρων συσκευών και δεν αφορούν μέρη τα οποία παραλήφθηκαν ξεχωριστά από τρίτους και πιθανόν να προέρχονται από παράνομη διάλυση αποβλήτων. Η εγκατάσταση διαχείρισης από όπου εξάγονται τα απόβλητα αυτά θα πρέπει να αποδεικνύει την διαχείριση αντίστοιχων ποσοτήτων επικίνδυνων αποβλήτων που προκύπτουν από την αποσυναρμολόγηση ή/και απορρύπανση ΑΗΗΕ (πχ ψυκτικά αέρια και απόβλητα έλαια από απόβλητα ψυγεία και κλιματιστικά) και ΟΤΚΖ (πχ απόβλητα έλαια, υγρά φρένων, φίλτρα ελαίων, κλπ).
- ii. Απόβλητα του ίδιου τύπου (πχ Αλουμίνιο) θα πρέπει να δηλώνονται αναλόγως της προέλευσης τους (πχ Συσκευασίες, ΑΗΗΕ, ΟΤΚΖ), ώστε να υπάρχει δυνατότητα ιχνηλασιμότητας και τεκμηρίωσης των ποσοτήτων που δηλώνονται στις ετήσιες εκθέσεις.

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από
το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας - Τομέα
Αστυνομικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής
Ένωσης.

